

گرگ هسته‌ای ایران به درگاه رسیده است

به قلم دیوید پولاک (/fa/experts/dywyd-pwlak-0/)

۱۳ ژانویه ۲۰۲۲

همچنین دست‌یافتنی به

(English (/policy-analysis/irans-nukes-time-wolf-here

Also published in Newslooks

درباره نویسنده

دیوید پولاک (/fa/experts/dywyd-pwlak-0/)

دیوید پولاک هموند برنستاین و مدیر «پروژه فکر» در انستیتو واشنگتن است. وی در گذشته به عنوان مشاور ارشد وزارت خارجه ایالات متحده در بخش خاورمیانه بزرگ با تمرکز بر حقوق زنان و به عنوان کارشناس منطقه‌ای «ستاد برنامه‌ریزی سیاسی» وزیر خارجه فعالیت داشته است.

مقاله‌ها و دیدگاه‌ها

دیوید پولاک هموند برنستاین در انستیتو واشنگتن است و محور مطالعات او تحرکات سیاسی منطقه و مسائل مرتبط با آن است

با توجه به پیشرفت تکنیکی قابل ملاحظه رژیم ایران حتی یک توافق خوب هسته‌ای به جای اینکه خطر بلندمدت ساختن بمب را حل و فصل کند فقط برای ایران زمان می‌خرد.

حدود ۲۵ سال پیش به عنوان یک بوروکرات تازه‌کار عضو وزارت خارجه آمریکا (<https://www.state.gov/iran-sanctions>) وظیفه داشتم که یک مقام ارشد آمریکایی را ضمن صرف شام در یک رستوران ساحلی شیک در تل آویو به همتای اسرائیلی‌اش معرفی کنم. مقام آمریکایی طبق معمول آن روزها درباره روند صلح با فلسطینی‌ها از همتای اسرائیلی‌اش سوال کرد و مقام اسرائیلی هم در جواب این سوال گفت: «خوشحالم که در این باره حرف بزنیم اما ماموریت اصلی من جلوگیری از هولوکاست دوم است.» مقام آمریکایی با تعجب گفت: «چی؟» همتای اسرائیلی پاسخ داد: «منظورم برنامه هسته‌ای ایران است.»

گذر سریع به امروز: صرف نظر از لفاظی‌های اغراق آمیز آنچه زمانی از دور تهدیدآمیز بود اکنون خطری بسیار نزدیک به نظر می‌رسد. برنامه تسلیحات هسته‌ای ایران (<https://www.newslooks.com/iran-strikes-hard-line-as-nuclear-talks-resume>) دیگر سال‌ها یا حتی دهه‌ها با تکمیل شدن فاصله ندارد بلکه در آستانه یک شکل‌گیری واقعی است و رژیم ایران مثل همیشه یک تعهد ایدئولوژیک برای نابودی اسرائیل دارد که این تعهد امروزه به وسیله شبکه‌ای از موشک‌های غیرهسته‌ای اما مرگبار نیروهای شبه‌نظامی (نیابتی) و سایر ابزارهای نظامی تقویت شده است.

با این وجود حتی اکنون یعنی تقریباً در آخرین لحظه هنوز می‌توان به این تأخیر دیپلماتیک امید داشت حتی اگر راه حلی برای بحران پیش رو نباشد. مذاکرات وین در مورد برنامه هسته‌ای ایران این هفته از سر گرفته شد اما پس از یک ساعت دوباره به بعد موکول شد. با این حال روسیه این نشست را «سازنده» خواند هرچند اخیراً نسبت به اهداف ایران ابراز تردید کرده بود. فرانسه بریتانیا و حتی آلمان همصدا با هم به انتقاد از تهران پرداختند.

آمریکا که اخیراً برخی تحریم‌ها علیه ایران را تسهیل کرده بود اکنون دوباره آنها را تشدید کرده است. مقامات آمریکایی و اسرائیلی نیز آشکارا در حال رایزنی اند و در مورد سناریوهای نظامی احتمالی بحث می‌کنند. همزمان هیئت‌های بلندپایه عرب به تشویق خاموش آمریکایی‌ها درباره ایجاد مشوق‌های اقتصادی مثبت در قبال توافق هسته‌ای با تهران گفتگو می‌کنند. در مجموع این نشانه‌ها حاکی از تلاش هماهنگ بین‌المللی برای اعمال فشار به ایران و ترغیب این کشور به مصالحه و فرصتی مناسب برای موفقیت نهایی است.

به هر حال مشکل این است که ایران اکنون خیلی بیشتر از هر زمان دیگر به بمب هسته‌ای

<https://www.nytimes.com/2021/12/10/us/politics/iran-nuclear-us-israel-biden-bennett.html>) نزدیک شده است: احتمالاً تنها چند هفته با اورانیوم غنی شده ۹۰ درصد و چند ماه با ساخت ابتدایی سلاح اتمی فاصله دارد. وقتی که مواد شکافت‌پذیر کافی در دسترس باشد یافتن و خنثی کردن آن برای خارجی‌ها بسیار سخت‌تر می‌شود. به علاوه ساخت اولیه سلاح اتمی را می‌توان در یک ساختمان خیلی معمولی هم انجام داد که تشخیص آن از راه دور تقریباً غیرممکن است. سامانه‌های حمل سلاح نیز لازم نیست مثل موشک‌های پیشرفته خیلی مشهود ماهرانه یا بزرگ باشند بلکه یک هواپیمای ساده یا حتی یک قایق برای حمل سلاح می‌تواند کافی باشد.

بنابراین «مصالحه» ای که ایران را با این قابلیت‌ها یا هر چیزی شبیه آن آزاد بگذارد در واقع ضمانت می‌کند که این کشور به عنوان کشوری در آستانه دستیابی به سلاح هسته‌ای باقی بماند. بنابراین امروز نه تنها توقف بلکه عقب انداختن حداقل برخی از پیشرفت‌های هسته‌ای تهران در دو سال گذشته امری ضروری است. این چالشی دشوار است اما غیرممکن نیست.

در عین حال حتی اگر توافق جدیدی حاصل شود قریب به یقین به این معنی خواهد بود که ایران بسیاری از مواد و دانش لازم برای جهش نسبتاً سریع به سمت ساخت بمب هسته‌ای را حفظ خواهد کرد - در حالی که از تحریم‌های سخت یا حمله نظامی هم اجتناب کرده است. بنابراین یکبار دیگر روشن می‌شود که معامله و توافق با ایران فقط برای این کشور زمان می‌خرد بدون اینکه مشکل را حل کند. و اکنون ایران نسبت به توافق اولیه در سال ۲۰۱۵ زمان کمتری هم برای خرید نیاز دارد.

متأسفانه این بهترین و واقع‌بینانه‌ترین سناریو است. البته خیلی بهتر از حمله نظامی به تأسیسات هسته‌ای ایران خواهد بود که آن هم فقط زمان را به تاخیر می‌اندازد - اما احتمالاً به قیمت اقدامات تلافی‌جویانه سنگین از طرف مقابل تمام می‌شود. این اقدامات تلافی‌جویانه هم مستقیماً از طرف ایران و هم غیرمستقیم از طرف حزب الله و احتمالاً چندین گروه شبه‌نظامی دیگر متحد با ایران از یمن گرفته تا سوریه عراق و شاید فراتر از آن صورت خواهد گرفت. به همین دلیل ساده تقریباً هیچ شانس برای چنین حمله نظامی وجود ندارد چه زمانی که مذاکرات هسته‌ای به کندی پیش برود و چه پس از آنکه هر نوع توافق جدیدی حاصل شود.

اما اگر توافقی در وین حاصل نشود واضح است که احتمال حمله نظامی اسرائیل به میزان قابل توجهی افزایش خواهد یافت. مقامات اسرائیلی امروز بیش از هر زمان دیگری در این مورد متفق‌القول اند و به نظر می‌رسد مقامات آمریکایی نسبت به گذشته تمایل کمتری برای مقابله با چنین اقدام خطرناکی دارند. شاید مسائل تکنیکی نظامی مثل همیشه دشوار باشد - یا حتی با توجه به قابلیت‌های پیشرفته و توانایی ایران برای مقابله به مثل دشوارتر هم شده باشد. اما اراده سیاسی ضروری برای چنین اقدامی در هر دو طرف اسرائیلی و آمریکایی اکنون قوی‌تر شده است.

چنان حمله‌ای لزوماً نباید فقط برنامه هسته‌ای ایران را هدف قرار دهد بلکه سایر مراکز نظامی یا شاید مراکز سیاسی با ارزش ایران هم می‌تواند در لیست نقاط هدف باشد. حتی اگر واشنگتن فعالانه از این حمله حمایت نکند نیز مطمئناً باید از متحدان اسرائیلی یا عرب خود در برابر اقدامات تلافی‌جویانه ایران دفاع کند و این کار هم به دلیل سیاست داخلی و هم سیاست خارجی اقدام درستی است هرچند در تمرکز فعلی آمریکا بر رقابت با قدرت‌های بزرگی مثل چین و روسیه اختلال ایجاد کند. در پایان ما هستیم و حکمت دیگری از روم باستان: «اگر صلح را خواهان اید برای جنگ آماده باشید». این چشم انداز تیره همراه با فشارهای اقتصادی و سیاست‌هایی که اخیراً به اجرا گذاشته شده این امید را زنده نگه می‌دارد که دیپلماسی همچنان بتواند از بحران کنونی جلوگیری کند. گرگ هسته‌ای ایران واقعاً به درگاه نزدیک شده است اما پنجره بازدارندگی آن در این آخرین لحظات هنوز باز است - هرچند به طور موقت.

دیوید پولاک هموند برنستاین در انستیتو واشنگتن و مدیر پروژه «فکره» است. این مقاله نخست در وبسایت نیوزلوکس

<https://www.newslooks.com/iran-s-nukes-this-time-the-wolf-is-here/>) منتشر شده است.

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریہ ۲۰۲۲ ۱۱

Farzin Nadimi

(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology)

BRIEF ANALYSIS

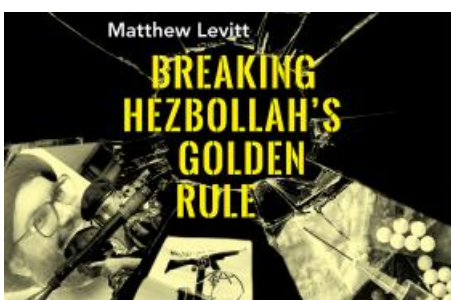
Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

فوریہ ۲۰۲۲ ۱۱

Simon Henderson

(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

فوریہ ۲۰۲۲ ۹

Matthew Levitt

(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule)

TOPICS

(/fa/policy-analysis/mn-ashah/) منع اشاعہ

(/fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/) نظامی و امنیتی

REGIONS & COUNTRIES

